

Naše Matiašovce

občasník obce Matiašovce

Reg. číslo MK SR: 4261/11 ISSN 1338-8053 číslo 2 ročník 5 jún 2015
www.matiasovce.sk matiasovce@matiasovce.sk 052/482 2016 052/418 12 01 052/418 12 02

Vážení spoluobčania, prvý štvrťrok tohto roka máme za sebou a zrazu tu máme leto a prázdniny. Pre obec je to čas, kedy môžeme realizovať zámery, ktoré sa nedajú uskutočniť napr. počas školského roka alebo z dôvodu nepriaznivého počasia. Na zasadnutiach obecného zastupiteľstva sme si s poslancami dohodli plán aktivít na tento rok, ktoré sa budeme snažiť v rámci finančných možností obce naplniť.

Prvoradá je rekonštrukcia sály kultúrneho domu na ul. Hlavná, kde sa vybuduje nová elektroinštalácia s LED osvetlením, ktoré spraví 400 odtieňov rôznych farieb osvetlenia tejto miestnosti, ďalej sa zníži strop kazetovými doskami a sadrokartónovými prvkami, vybuduje sa nové oceľové schodisko na balkón a tým sa zväčší kapacita hostí. Na všetky práce sa uskutočnil výber dodávateľov v zmysle zákona o verejnom obstarávaní a tým sa nám podarilo znížiť výšku celkových výdavkov pre dané práce. Na túto investíciu je stanovený extrémne krátky čas a to iba 6 týždňov a predstavuje takmer 22 tis. € výdavkov z rozpočtu obce. Druhou významnou stavebnou aktivitou, ktorá sa začne realizovať až po ukončení prác v kultúrnom dome je rekonštrukcia podláh v celej budove Materskej školy, na ktorú je vyčlenených v rozpočte obce takmer 6 tis. € a musí byť hotová do začiatku školského roka. Ostatnými aktivitami na tento rok je dokončenie opravy oplotenia na Dolnom cintoríne, umiestnenie dopravných zrkadiel na nebezpečné križovatky a umiestnenie 1100 litrového kontajnera na Horný cintorín. Všetky ostatné športové, kultúrne či spoločenské aktivity budú riadne zabezpečené.

Školský rok 2014/2015 bol ukončený výnimočne - slávnostne, a to oslavou výročia výstavby (výučby) v budovách školy. Chcem poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na príprave týchto osláv, ktoré začali sv. omšou, programom žiakov a pedagógov, speváckeho zboru Senior Hornosúčan z Hornej Súče (okres Trenčín) pod vedením Mgr. Medveca (bývalého riaditeľa našej školy). Moje úprimné poďakovanie patrí aj bývalým riaditeľom našej školy za ich pedagogické poslanie a rozvoj školstva v našej obci počas rokov pôsobenia vo funkcii. Osobne ma mrzí, že sa tejto vzácnnej chvíle zúčastnilo veľmi málo obyvateľov obce, ale verím, že ďalšie výročie oslávime v hojnejšom počte. Všetkým Vám prajem krásne snečné prázdniny.

Mgr. Marián Štefaňák, starosta obce

UDIALO SA V OBCI

- ♦ Od 1. apríla sú pre obec zamestnaní 2 občania.
- ♦ V areáli ZŠ sa v priebehu apríla zrekonštruovala dreváreň.
- ♦ DHZ Matiašovce získali od Dobrovoľnej požiarnej ochrany SR dotáciu 2000 €.
- ♦ Obec Matiašovce ďakuje p. Ivete Mrázovej za jej prácu pre obecnú knižnicu.
- ♦ Dňa 9. mája bol zaznamenaný kamerovým systémom prvý priestupok. Budeme sa usilovať o rozšírenie systému, aby obec a majetok občanov bol chránený pred rozširujúcim sa vandalizmom.

- ♦ Dňa 10. mája prebehla previerka pripravenosti DHZ v Kežmarku, ktorú naši hasiči úspešne zvládli.
- ♦ Dňa 13. mája sa uskutočnila porada riaditeľov ZŠ školského obvodu, do ktorého patria Matiašovce a aj okolité obce. Na stretnutí sa riešilo financovanie malotriednych škôl, stav našej školy, možnosti získavania financií a všeobecné konzultácie riaditeľov.
- ♦ Dňa 19. mája bola vykonaná posledná kontrola ku projektu verejného osvetlenia, ktorej záver je pozitívny.
- ♦ V máji bolo do domácností rozdáných 205 dotazníkov k tvorbe Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2015-2020. Ich návratnosť bola len 53 ks.

SPOLOČENSKÉ OKIENKO

Jubilanti

Emília Furčoňová, František Galica, Jozef Režnický, Janina Sojová
Jozef Maškuľka
Žofia Babiaková, Žofia Pasoňová

Rozlúčili sme sa

Jozef Zdražil, Anna Kuchtová,
Anna Martančíková

Online formulár vyplnilo 38 osôb. Možno konštatovať, že záujem o dianie v obci je i naďalej veľmi nízky.

♦ Množstvo veľkoobjemového odpadu vyzbieraného v máji bolo 5 t a elektroodpadu 300 kg.

♦ Dňa 5. júna sa konalo zasadnutie verejného zastupiteľstva.

♦ Od 15. júna bude pre obecné účely používané vozidlo Škoda Fabia Combi, ktoré obci darovalo Ministerstvo vnútra SR.

♦ *Včelári pôsobiaci na území obce žiadajú všetkých poľnohospodárov, ktorí aplikujú chemické postreky, aby ich nepoužívali počas dňa*

ale len skoro ráno alebo v podvečerných hodinách.

Matiašovské priezviská

Ešte donedávna platilo, že podľa priezviska sa dalo jednoducho povedať, odkiaľ ten ktorý človek pochádza. Niektoré priezviská boli špecifické pre danú oblasť či dokonca obec. Možno to povedať aj o Zamagurí a zrejme aj o samotných Matiašovciach

Zatiaľ najstarší súpis, kde sú uvedené aj mená, ku ktorému som sa v prípade Matiašovciac dostal, je portálny súpis z roku 1700. V tom roku sa v obci vyskytovali tieto priezviská: Arendacsek, Arvens, Francsek, Gancsar, Garleta, Gurka, Jacobina, Jura/Jurow, Kolacsik, Kolcson, Kovaly, Kuhta, Mucha, Nemez, Parta, Pavlita, Pinkal, Polyak, Racsek, Smitka, Stephancok, Tkacs, Valko, Vojtacek, Zaloss, Zialo. Nie vo všetkých prípadoch muselo ísť o priezviská v dnešnom zmysle. Mohli to byť len prímenia/prezývky alebo pomenovania označujúce pôvod prípadne zamestnanie dotyčného. Celkovo bolo v obci 14 sedliackych usadlostí, 12 želiarov a traja podželiari.

Ďalším je portálny súpis z roku 1711, kde už vidieť vplyv veľkej morovej epidémie z rokov 1700/1711 aj na obyvateľstvo Matiašovciac. Eduard Pavlík v knižke *Stručné dejiny Zamaguria do roku 1918* uvádza, že v roku 1700 mala obec Matiašovce 450 obyvateľov. Na následky morovej epidémie zomrelo v obci 236 Matiašovčanov, o čom je záznam aj v dochovanej cirkevnej matrike z toho obdobia. V portálnom súpise z roku 1711 sa uvádzajú mená: Csorek, Gureczka, Francz, Krat, Majer, Marianik, Psiovkova, Racsek, Sott, Zalis. V prípade jednej vdovy je uvedené len krstné meno – Regina a v ďalších troch prípadoch sú vdovy uvedené ako Valkova, Garciorka, Psiovkova.

Písmo z týchto súpisov je často veľmi ťažko čitateľné. Takmer ukážkovým je z tohto pohľadu už „Tereziánsky urbár“ obce Matiašovce z roku 1773. V obci v tom čase bolo 62 sedliackych usadlostí. Okrem toho tu žilo sedem želiarov s domami, traja želiari bez domov a traja sluhovia. Za každou sedliackou usadlosťou i želiarskym domom treba pri každom súpise vidieť celú väčšiu či menšiu rodinu. V jednej usadlosti/dome pritom mohlo žiť aj viac generácií jednej rodiny, prípadne rodín. V Matiašovciach sa v roku 1773 vyskytovali tieto mená: Balczar, Barlyak, Barnus, Bartkuv, Brudnyak, Csismarcik, Csorek, Devara/Devera, Dvorniczky, Froncz, Gallik, Galovszky, Griczak, Hudak, Huszar, Kalyawi, Kluska, Klyabnyak, Klyorin, Krak, Kravec, Krčmarcik, Kuchta, Kuna, Labis, Marinčak, Mrosz, Ovszanka, Pavlicska, Pojma, Ruszik, Rusznak, Salus, Seliga, Smitka, Soth, Sugerek, Szaska, Szlezak, Szlovik, Tekelyi, Tulsok, Valyančak, Virosztek, Zalyes, Zibora. Okrem mien sa v urbári nachádzajú aj údaje o veľkosti usadlostí, výmery obrábanej pôdy, lúk, ale i poddanské povinnosti obyvateľov, ako počet dní, ktoré musia odrobiť, výška deviatku či povinné ročné dávky dreva, masla, kopúnov, kureniec či vajec.

V dikálnom súpise pre rok 1826/27 sa v Matiašovciach objavujú ďalšie nové mená a väčšinu z uvedených mien môžeme nájsť v obci aj v súčasnosti. V obci sa v tom roku vyskytujú tieto mená: Balczarovits, Balyczar, Barlyak, Barnass/Barnas, Bednar, Brudnyak, Csarek, Devera, Ferencz/Froncz, Galovics, Girlak, Hrobak, Jurcsaga, Klaruss, Kusmarcsik, Kluska, Kominyak, Kosztko, Krak, Kuhta, Kubik, Malycsonky, Mertansik/Mertancsek, Ovsonka, Palicska, Rusznyak, Russin, Solenka, Soska, Sott, Stasina, Szimurda, Szlovik, Tencnek, Tulyusek, Valencsak, Zajoncz, Zales/Zaloss, Zaska, Zibura. V Matiašovciach bolo v tom roku 58 sedliackych usadlostí a žili tu aj dvaja želiari, spolu v 60 domoch. Všetky domy boli tretej triedy. Zaujímavosťou je, že v celej dedine bolo v tomto období iba deväť volov (volských záprahov), 10 kráv, 6 teliat a 17 oviec, čo je až podozrivo málo.

Krátko na to, v roku 1831, zasiahla aj Zamagurie cholerozá epidémia. Tá mala menšie dopady na obyvateľov ako morová epidémia z rokov 1710/1711, ale aj tak zomrelo v Matiašovciach na cholera 58 ľudí. Viac ich zomrelo len v Spišskej Starej Vsi, a to 72. Z uvedených súpisov je možné vidieť, ako postupne rástol počet obyvateľov, hlavne po rokoch 1710 a 1711, kedy celú krajinu postihla morová epidémia. Niektorí autori uvádzajú, že na celom Spiši v dôsledku morovej epidémie zahynulo až 40 000 ľudí. Eduard Pavlík píše, že v Spišskej Starej Vsi, ale i Spišských Hanušovciach zostalo nažive vtedy len pár ľudí a súčasní obyvatelia sú väčšinou potomkami tých, ktorí sa tu prisťahovali po morovej epidémii. Na základe porovnania mien z jednotlivých súpisov možno povedať, že to platí aj o Matiašovciach. Len málo mien zo súpisu v roku 1700 sa vyskytuje o vyše sto rokov neskôr - v súpise pre rok 1826/27.

O viac ako 40 rokov neskôr, v roku 1869, sa v Uhorskú uskutočnilo prvé moderné sčítanie ľudu, z ktorého sa už dá vyčítať veľké množstvo informácií. V sčítacích hárkoch sú uvedené celé mená všetkých obyvateľov, ich zamestnanie, rok narodenia, pôvod, ale napríklad aj to, či vedia čítať a písať. Pri každom dome je tiež zaznamenané, koľko a aký druh zvierat chovali. Toto sčítanie si vyžaduje viac priestoru, preto si ho nechám do budúceho čísla obecných novín.

Rastislav Ovšonka

Zo života základnej školy

Školský rok 2014/2015 sa skončil. Žiaci si už užívajú prvé dni prázdnin. Posledné tri mesiace, teda od apríla až do konca júna, pracovali aj zažili ešte veľa zaujímavých vecí.

Navštívili miestnu knižnicu a vypožičali si knihy na čítanie. Vybierali odpadky v blízkom okolí školy a obecného ihriska. So svojimi mamkami si zatancovali pri počúvaní rytmických piesní Karla Gotta, učili sa tancovať valčík, v závere si s hudbou zacvičili. Žiaci 2.-4. ročníka písali slohovú prácu na tému Môj veľkonočný zážitok, prváci sa učili slovenčinu spolu s predškolákmi, budúcimi spolužiakmi. Na hodine goralčiny s ľudovou hudbou pána Dušana Regeca a starými rodičmi spievali goralské piesne a odpovedali na otázky súvisiace s textom týchto piesní. Hodina bola zameraná na porozumenie a správnu výslovnosť goralského nárečia. Na Deň matiek vystúpili s programom v KD. Na MDD sa žiaci opäť „vybláznili“ v Hozelci, s rozprávkou Ženský vtíp prešli celým hradom v Kežmarku a výlet ukončili nákupmi v supermarkete. Tiež sa oboznamovali s novými oblasťami v chotári obce s pánom Andrejom Kuchtom. Zapojili sa aj do rôznych súťaží. V medzinárodnej matematickej súťaži Klokanko si najlepšie počínali prváčky Sabínka Gurovičová a Dianka Grivalská s viac ako 91% úspešnosťou. Alenka Bednarčíková si vybojovala 4. miesto v Zamagurskom slávikovi (ZŠ Haligovce), družstvo štvrtákov 3. miesto v Šikovných veвериčkách (ZŠ Sp. Hanušovce), Damián Gurovič 1. miesto v súťaži Slovenčina moja (ZŠ Matiašovce), Nikolas Pisarčík 3. miesto na Športových hrách v hode kriketovou loptičkou (ZŠ SSV). V ďalšom priateľskom futbalovom zápase so ZŠ Veľká Franková naše družstvo vyhralo 12:2. V súťaži Beh obcou si putovný pohár starostu obce vybojovala Dianka Solusová. Vo Futbalovom turnaji si putovný pohár vybojovali naši žiaci, 2. miesto získala ZŠ Sp. Hanušovce, 3. ZŠ V. Franková. Uskutočnili sme 3. ročník Športovej olympiády. Na jej priebeh dozeral maskot žabiak Žabčo, ktorého zakúpila riaditeľka školy s bratrancom Pavlom Bjalončíkom (Farby-laky KK). Najúspešnejšími olympionikmi sa stali Nikolas Pisarčík s Diankou Solusovou. Pondelok, 29. jún, bol pre školu slávnostným dňom. Pripomínali sme si významné výročia vyučovania v obidvoch budovách školy. Privítali sme vzácných hostí a zabavili ich kultúrnym programom. Deti im darovali svoje kresbičky s poďakovaním a kvety od pani riaditeľky. V posledný júnový deň sme sa rozlúčili s absolventmi školy, s našimi štvrtákmi.

Pripravili sme im tablo, ktorého torzo vyrobil pán Štefan Gurovič. Vystavené bolo vo výklade Jednoty. Pekne ďakujeme. Od učiteľského kolektívu dostali na pamiatku aj viacero drobných darčiek a všetci boli odmenení knihami. Prajem štvrtákovi, aby sa im na novej škole darilo a svojím prospechom a správaním robili našej škole dobré meno. Knižné odmeny za výborný prospech a správanie dostali títo žiaci – Natália Režnická (3.roč.), Nina Čarnogurská (2.roč.) a všetky dievčatá z 1. ročníka – Alenka Bednarčíková, Dianka Grivalská, Sabínka Gurovičová, Slávka Pisarčíková a Danielka Rušinová. Vyhodnotili sme celoročný zber papiera – 1. Damián Gurovič (356 kg), 2. Nina Čarnogurská (213 kg), 3. Marcelka Marhefková (196 kg), 4. Natálka Režnická (173 kg). Odmenení boli diplomami a vecnými cenami.

Ďakujem všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na zveľadovaní školy a pomáhali jej. Žiakom prajem pekné prázdniny a učiteľom ďakujem, že popri práci sa celý rok aj vzdelávali a zvyšovali svoju kvalifikáciu.

PaedDr. Elena Galovičová, riaditeľka školy

Zo života materskej školy

Vo výchovno vzdelávacom procese sme sa zamerali na individuálny prístup k dieťaťu a rozvoju grafomotoriky. Podľa možnosti sme pracovali v malých skupinách, čo je pre deti príjemnejšie a bezpečnejšie.

Naše aktivity od 01. januára 2015 boli: víťanie nového roka; rodičovská akadémia k ročnému obdobiu "Zima" spojená so stavaním snehuliakov; účasť na zápise do 1. ročníka; maškarný ples za účasti rodičov; Knižnica - rozprávková krajina, ktorú môže navštíviť každý - návšteva miestnej knižnice, vytvorenie vlastného leporela, výstavka kníh "Knihy z vlastnej knižnice"; rodičovská akadémia k ročnému obdobiu "Jar"; príprava programu a vystúpenie ku "Dňu matiek a otcov", zhotovenie darčiek pre mamky a ocko; beseda s príslušníkmi polície - npráp. Jánom Galovičom a npráp. Romanom Osipčákom; spoločná vyučovacia hodina slovenského jazyka a literatúry so žiakmi 1. ročníka;

cvičenie v prírode; 1. jún - športový deň; "Čo videlo slniečko" kreslenie na chodník; beh "O putovný pohár starostu obce" - v kategórii predškoláci sa najlepšie umiestnili Janko Gorlický (1.), Bianca Pisarcíková (2.), Lukáš Zamkovský (3.). Srdečne blahoželáme.

Zapojili sme sa do výtvarnej súťaže, ktorú usporiadal SČK a občianske združenie Šíp v Kežmarku. Získali sme diplom a malé vecné ceny v súťaži s Mary Kay. Gril párty a stanovačka s rodičmi bolo záverečné podujatie. Nieslo sa v duchu radosti. Bola to zároveň aj rozlúčka s predškolákmi, ktorí dostali malé spomienkové darčeky a osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelania.

A čo sa nám mimo výchovno vzdelávacej činnosti podarilo? Vymeniť plynový kotol, zriadiť jedáleň pre

žiacov ZŠ a vybudovať nový chodník. Ďakujem starostovi obce, zamestnancom OÚ, kolegyni T. Ziburovej, zamestnancom MŠ, rodičom a všetkým tým, ktorí nám poradili, povzbudili a pomohli.

Všetkým deťom prajem slnečné leto, dospelým príjemnú dovolenku.

Otília Gorlická, riaditeľka MŠ

Z osláv Základnej školy v Matiašovciach

Veľmi dobrý návrh riaditeľky ZŠ v Matiašovciach Paedr. Eleny Galovičovej pripomenúť si začiatky vyučovania v obidvoch budovách ZŠ - staršej budovy /rok 1869/ a novej budovy/ rok 1910/, teda výročí začiatkov vyučovania-145 a 105 rokov, sa uskutočnil slávnostne práve v deň nášho odpustu sv. Petra a Pavla 29. júna t.r.

Tieto oslavy sa začali sv. omšou za účasti žiakov ZŠ, súčasných pracovníkov ZŠ, pozvaných hostí a verejnosti. Vdp. farár v homílii zdôraznil dva piliere dôležité pre ľudstvo - prvý svätcov Petra a Pavla a druhý pilier - význam školy a jej poslanie.

Po sv. omši oslavy pokračovali návštevou školy, kde bola prehliadka prác žiakov a výstavy fotografií z dávnejšej, nedávnej minulosti i z terajška. Po privítaní sa k prítomným prihovorili bývalí riaditelia školy, najmä Mgr. Mikuláš Medvec, ktorý tu pôsobil v rokoch 1950-1952 a z jeho rúk sme prijali Monografiu obce Horná Súča, kde aktívne žije. Pán bývalý riaditeľ prijal pozvanie na tieto oslavy, ba ešte viac, priviedol spevácky zbor „Senior Hornosúčan“, ktorý ho sám vedie ako dirigent na vysokej umeleckej úrovni. Celé vystúpenie speváckeho zboru bolo nádherné, poskytl prítomným veľký umelecký zážitok. V bohatom repertoári nechýbala pre nás známa pieseň „Goráľu cy či ne žal“. Toto vystúpenie prítomní odmenili spontánnym dlhotrvajúcim potleskom. Súčasťou kultúrneho programu bolo vystúpenie žiakov ZŠ, ktorí predviedli žánrovo dobre pripravené výstupy a prítomných pobavili, ba rozosmiali svojimi žartovnými scénkami.

Riaditeľka ZŠ vo svojom úvodnom príhovore podala chronologický opis z histórie školy až po súčasnosť, ktorý prítomných tiež zaujal. Celé toto podujatie bolo dobre pripravené, zviditeľnilo historický význam školy od dávnejšej minulosti až po dnešok, čo je dobrou víziou do budúcnosti. Bol to tiež veľmi vhodný príspevok k dobrým vzťahom širokej verejnosti k našej jedinej vzdelávacej inštitúcii - k našej škole. Za toto všetko si zaslúži naše uznanie a poďakovanie riaditeľka školy Paedr. Galovičová a celý učiteľský –pracovný kolektív ZŠ v Matiašovciach.

V priebehu tohto vzácneho stretnutia bolo príjemným prekvapením, keď od starostu obce Mgr. Štefaňáka sme prevzali "Cenu starostu obce Matiašovce za pedagogickú činnosť a rozvoj školstva v obci". Ocenení boli Mgr. Mikuláš Medvec, Veronika Kurucová, Andrej Kuchta, in memoriam Elena Galovičová.

Záverom len toľko - škoda, že tento celý program nebol za väčšej účasti verejnosti a uskutočnil sa v KD na ul. Potok z dôvodu rekonštrukcie KD na ul. Hlavná v Matiašovciach.

Andrej Kuchta, predseda školskej rady

